

**Методичні вказівки щодо вивчення
дисципліни
«Соціальні технології»**

**для дистанційного навчання у період карантину
для студентів 3 курсу
очної форми навчання
спеціальність 053 «Психологія»**

**Викладач:
Мельничук І.В.**

Одеса - 2020

«Соціальні технології»

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, ОПП, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 061 Журналістика / Соціальні технології	Статус дисципліни: Обов'язкова	
Модулів – 1	Освітньо-професійна програма: Реклама та зв'язки з громадськістю	Мова навчання: українська	
Змістових модулів – 2		Рік навчання:	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання есе, інтерпретації, реферати, сценарії	Спеціальність: 061 Журналістика	Семестр:	
Загальна кількість годин – 90		6	Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	18 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		26 год.	год.
		Самостійна робота	
		26 год.	год.
		Індивідуальні завдання:	
20 год.	год.		
		Вид контролю: КМР, екзамен	

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: формування у майбутніх спеціалістів теоретичних знань й практичних навичок у галузі соціальних технологій, ознайомлення студентів з сутністю, структурою, видами та функціями соціальних технологій; найбільш розповсюдженими підходами до методів соціальних технологій; вітчизняним та зарубіжним досвідом соціальних технологій;

формування вмінь і практичних навичок з застосування методів та прийомів створення та розвитку соціальних технологій;

Передумови для вивчення дисципліни: паралельно з вивченням навчальної дисципліни «Соціальні технології» студенти мають вивчати такі навчальні дисципліни, як «Вступ до спеціальності», «Основи рекламознавства», «Історія та теорія PR».

Очікувані результати навчання: Унаслідок вивчення навчальної дисципліни студенти мають

Знати:

- місце та роль соціальних технологій в системі управління;
- причини виникнення та переваги корпоративної культури;
- принципи, форми і методи соціотехнологічної діяльності;
- методологічні основи і методи соціальних технологій;
- основи соціального діагностування суспільних процесів;
- місце і функції соціологічної служби у системі соціального управління;
- праксеологічні технології;
- актуальні проблеми удосконалення соціальних технологій в сучасних умовах
- основні концепції соціальних технологій;
- основні методологічні підходи до корпоративної культури;
- особливості використання корпоративної культури в організація різних сфер діяльності;
- специфіку PR-супроводження організацій;

Уміти:

- застосовувати методи визначення соціальних технологій;
- застосовувати інструментарій для формування та розвитку соціальних технологій;
- формувати оптимальні моделі комунікативної взаємодії з визначеними цільовими аудиторіями;
- визначати оптимальні комунікативні канали та інструменти поширення PR-інформації в організації;
- застосовувати методи аналізу ефективності соціальних технологій.

Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ. Проблеми та сутність соціально-технологічної діяльності

Змістовий модуль 1. Проблеми та сутність соціально-технологічної діяльності.

Тема 1. Актуальні проблеми та сутність соціально-технологічної діяльності

Фактори технологізації сучасного світу. Соціально-технологічна

діяльність у взаємозв'язку з іншими галузями знань. Технології оновлення та технології адаптації. Поняття технології. Підходи до визначення соціальної технології. Технологізація, умови технологізації. Принципи соціальних технологій. Вплив впровадження соціальних технологій на розвиток суспільства.

Тема 2. Особливості соціальних технологій. Сутнісно-змістовні аспекти соціальних технологій. Особливості соціальних технологій. Класифікація основних видів соціальних технологій. Функції соціальних технологій. Парадокс наукоємності. Парадокс ефективності. Аналіз ефективності соціальних технологій. Методологічні принципи соціально-технологічної діяльності.

Тема 3. Генезис основ соціально-технологічної діяльності

Умови виникнення соціальних технологій. Застосування прагматичних технологій у Давні часи. Соціальні технології античного суспільств та давнього Риму. Вплив індустріальної цивілізації на розвиток соціальних технологій. Особливості застосування соціальних технологій у процесі історичного розвитку українського суспільства. Традиціоналістські та модерністські соціальні технології. Роль утопістів у становленні соціально-технологічної діяльності. Технологізація соціального простору. Обмеження технологізації соціального простору. Соціально-технологічна політика. Соціальна політика держави. Науково-технічна політика. Особливості соціально-технологічної політики.

Тема 4. Концептуальне оформлення теорії соціальних технологій

Наукові основи соціально-технологічної діяльності. Причини соціальних змін. Суб'єкти соціальних змін. Вклад М. Вебер, Т. Парсонс, П. Сорокіна, Р. Мертон та ін. у розробку понятійного апарату теорії соціальних технологій. Соціоінженерний підхід у теорії соціальних технологій (А. Богданов, А. Гастев, П. Керженцев, М. Бірштейн, О. Єрманський). Прагматичні основи теорії соціальних технологій (Ф. Тейлор, А. Ле Шательє, А. Файоль, Г. Емерсон, Е. Мейо, Н. Віннер, Т. Котарбинський). С.Лем, К.Поппер, А.Тоффлер, Я.Стефанов та їх вклад у розвиток теорії соціальних технологій. Постмодерністський підхід до соціальних технологій. Взаємообумовленість типу технологій та типу суспільства.

Тема 5. Оновлення суспільних систем

Технології соціальної модернізації. Фактори оновлення суспільних систем. Суспільні системи нового та новітнього часу. Критерії ефективного оновлення суспільних систем. Способи оновлення суспільних систем: революційний, еволюційних та реформістський шлях. Класифікація соціальних систем. Шляхи технологізації оновлення суспільних систем. Сфери технологізації. Методологічні умови технологізації. Органічна та неорганічна модернізація. Ціна реформ.

Змістовий модуль 2. Інновації у проектування соціальних технологій

Тема 6. Технології соціального проектування

Сутність соціально-проектувальної діяльності. Основні категорії

соціально-проектувальної діяльності: модель, проект, конструкція, проектування, конструювання. Види соціальних проектів. Способи проектування. Суб'єктивний підхід до проектування. Проектування засноване на аналітичних методах. Принципи та засади побудови технологій соціального проектування. Етапи проектування соціальних технологій. Соціальна проблема.

Тема 7. Класифікація соціальних проблем. Структурно-функціональне моделювання. Просторове, часове, інституціональне, організаційне проектування. Компоненти соціальної технології Л.Грейнера. Соціальне конструювання. Методи соціального проектування. Застосування евристичних методів у соціальному конструюванні. Позитивні та негативні тенденції розвитку технологій соціального проектування.

Тема 8. Операціоналізація проектування соціальних технологій та інновації у проектування соціальних технологій

Поняття операції. Операціональні системи. Операційне агрегування. Орієнтований та мережний граф. Види мережних моделей. Правила побудови мережних моделей соціальних технологій. Види операціональних систем. Підсистеми мережних моделей. Технологія процесу проектування операціональних систем. Етапи процесу технологізації операційних систем. Оптимізація операційної підсистеми. Проблеми оптимізації.

Інновація у соціотехнологічній діяльності. Інноваційних характер соціально-технологічної діяльності. Функції нововведень. Типи інновацій. Інноваційний метод. Поняття інновування. Інноваційний процес: прагматизація, трансляція. Структура інноваційного процесу. Форми відтворення інноваційних процесів. Життєвий цикл інновації. Інтенсифікація інноваційних процесів. Інноватика. Проблема впровадження соціальної інновації. Учасники інноваційного процесу. Опір соціальним інноваціям. Методи подолання опору інноваціям.

Тема 9. Ефективність соціальних технологій та способи їх впровадження

Інновації у соціальних технологіях. Перевірка соціальних технологій на ефективність. Негативні наслідки впровадження нових соціальних форм. Задачі перевірки інновацій на ефективність. Методи мисленевого моделювання та експериментування. Експертні методи. Методи натурального соціального експериментування. Методи прогнозування. Технологічні основи перевірки соціальних інновацій. Етапи перевірки інновацій. Технології соціального моніторингу. Аналітичні задачі моніторингу. Моделювання соціальних процесів та явищ. Проблеми впровадження соціальних технологій. Діяльність по соціальному впровадженню. Види діяльності по соціальному впровадженню. Вплив суб'єктивних та об'єктивних факторів на діяльність по впровадженню соціальних технологій. Досвід впровадження соціальних технологій. Використання соціальних технологій в США. Технологізація соціального регіонального розвитку у Японії, соціальна програма «Технополіс». Напрями вдосконалення соціальних технологій.

Рекомендована література

Базова

1. Патрушев В. И. Социальные технологии. – Москва: Союз, 1999. 482 с.
2. Социальные технологии: вопросы теории и практики . Под редакцией Б.М. Бабосова и других – Киев: Укр. акад. нац. прогресса, 1994. Кн. I. 128 с.
3. Туленков Н. В. Теория социальных технологий : учебное пособие – Киев, МАУП, 2004. 608 с.

Допоміжна

1. Актуальные проблемы разработки и внедрения социальных технологий в трудовых коллективах. Москва: Знание, 1991. 144 с.
2. Астафьев Я. У. Научные картины мира, рациональность и социологический дискурс . Социологический журнал. – 1994. №1. С. 93.
3. Бестужев-Лада И. В. Альтернативная цивилизация . Москва: ВЛАДОС, 1998. 352 с.
4. Зайцев А. К. Внедрение социальных технологий в практику управления .Социальное развитие предприятия и работа с кадрами.– Москва: Политиздат, 1989. 286 с.
5. Иванов В. Н. Социальные технологии в современном мире. Москва: Славянский диалог, 1996. 335 с.
6. Лисичкин В. А. Третья мировая (информационно-психологическая) война . Москва: Институт социально-политических исследований АСН, 1999. 304 с.
7. Микешина Л. А. Научная картина мира как мировоззренческая форма знания .Научная картина мира: Логико-гносеологический аспект . Киев: Наукова думка, 1983. С. 62–69.

Інформаційні ресурси

1. Міністерство освіти і наук України: www.mon.gov.ua
2. Національна академія наук України: www.nas.gov.ua
3. Бібліотека ПНПУ ім. К.Д. Ушинського: www.library.pdpu.edu.ua
4. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: www.nbuv.gov.ua
5. Український рекламний портал: www.rup.com.ua/
6. Статті по рекламній справі: www.reklamaster.com
7. Сайт «PR-ліга»: www.pr-liga.org.ua
8. Портал про рекламу, маркетинг, бізнес і PR: www.sostav.ua
9. Спеціалізований ресурс з PR і інших комунікацій: www.publicity.kiev.ua/
10. Онлайн-версія одного з найбільших видань про PR www.prweek.com
11. Український сайт про PR, маркетинг й рекламу www.prschik.kiev.ua
12. Веб-ресурс для недержавних організацій, які цікавляться питаннями просування своїх інституцій за допомогою комунікативних технологій www.pr-center.org.ua
13. Туленков Н. В. Теория социальных технологий : [учеб. пособие] / Сурмин Ю. П., Туленков Н. В. – К. МАУП, 2004. – 608 с.

- [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.twirpx.com/file/122994/>
14. Дятченко Л. Я. Соціальні технології в управлінні
 общественними процесами. Белгород, Центр соціальних технологій,
 1993. – 343 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.twirpx.com/file/804923/>
15. Література до курсу «Соціальні технології та прогнозування»
 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://sites.znu.edu.ua/bank/public_files/2010/12/7752_1293470539_Literatura.pdf
16. Патрушев В. И. Социальные технологии / Иванов В. Н., Патрушев В. И.
 – М.: Союз, 1999. – 482 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.twirpx.com/file/111482/>

Завдання в межах дистанційного навчання на період карантину

Практичні заняття

Здобувачам пропонується виконати практичні завдання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
1	Практичне заняття 1. Актуальні проблеми та сутність соціально-технологічної діяльності	4	15
	Фактори технологізації сучасного світу. Соціально-технологічна діяльність у взаємозв'язку з іншими галузями знань. Технології оновлення та технології адаптації. Поняття технології. Підходи до визначення соціальної технології. Технологізація, умови технологізації. Принципи соціальних технологій. Вплив впровадження соціальних технологій на розвиток суспільства.		
2	Практичне заняття 2. Особливості соціальних технологій	4	15
	Сутнісно-змістовні аспекти соціальних технологій. Особливості соціальних технологій. Класифікація основних видів соціальних технологій. Функції соціальних технологій. Парадокс наукоємності. Парадокс ефективності. Аналіз ефективності соціальних технологій.		
Всього:		8	30

Самостійна робота

Самостійна робота має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які здобувачі отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці (аналітичні, творчі роботи, у т. ч. підготовка конспектів, міні-доповідей, рефератів, есе тощо).

Здобувачам пропонується написати есе (обсягом 1-2 аркуші).

№ п/п	Теми есе для самостійної роботи	Кількість годин	Бали
1	Актуальні проблеми та сутність соціально-технологічної діяльності	2	2
2	Особливості соціальних технологій	2	2
3	Генезис основ соціально-технологічної діяльності	2	2
4	Концептуальне оформлення теорії соціальних технологій	2	2
5	Актуальні проблеми та сутність соціально-технологічної діяльності	2	2
6	Інновації у проектування соціальних технологій	2	2
8	Класифікація соціальних проблем	2	2
9	Операціоналізація проектування соціальних технологій та інновації у проектування соціальних технологій	2	2
10	Ефективність соціальних технологій та способи їх впровадження	2	2
11	Актуальні проблеми та сутність соціально-технологічної діяльності	2	2
13	Генезис основ соціально-технологічної діяльності	2	2
14	Концептуальне оформлення теорії соціальних технологій	2	2
	Всього:	26	26

Індивідуальні завдання

Для обов'язкового виконання здобувачам пропонується виконати такий вид позааудиторної індивідуальної роботи як індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ).

Метою ІНДЗ є самостійний вибір та поглиблене вивчення одного із запропонованих викладачем питань (див таблицю нижче). Вимоги щодо написання індивідуального науково-дослідного завдання співпадають з вимогами до написання рефератів.

№ з/п	Орієнтовна тематика творчої роботи	Кількість годин	Бали
1	«Сутність соціально-проектувальної діяльності»	2	24
2	«Фактори технологізації сучасного світу»	2	
3	» Інтернет як засіб внутрішніх комунікацій організації»	2	

4	«Основні категорії соціально-проектувальної діяльності: модель, проект, конструкція, проектування, конструювання».	2	
		2	
		2	
5	Фактори технологізації сучасного світу	2	
6	Особистість сучасного вчителя	2	
7	«Технології оновлення та технології адаптації	2	
8	«Планування та проведення ефективних внутрішніх PR-кампаній	2	
Всього:		20	24

Порядок подання виконаних завдань:

1. Всі виконані роботи (в форматі .doc, .pdf) необхідно розмістити у папках з назвами:
 Прізвище_практичні заняття
 Прізвище_самостійна робота
 Прізвище_індивідуальна робота
2. Сформовані папки надсилати на електрону адресу z27312731@gmail.com не пізніше як за три дні до дати підсумкового контролю.
3. Паперовий варіант виконаних робіт зберегти та здати лаборанту кафедри теорія та методика практичної психології після завершення карантину.
4. Модульна контрольна робота буде проводитися дистанційно. В означений час кожен студент на власну електрону пошту отримає контрольну роботу. Для виконання завдання передбачено 1 годину 20 хвилин, виконану роботу студент вислає на електрону адресу відправника.
5. Підсумкова оцінка за дисципліну буде розраховуватися як сума накопичених балів за виконання всіх передбачених видів робіт.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне опитування				Модульна контр робота	Сума
Практичні заняття		Самостійна робота	Індивідуальна робота		
Пр. 1	Пр. 2	Есе	Творча робота		
15	15	0-26	24	20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Питання для самоконтролю:

- Фактори технологізації сучасного світу.
- Технології оновлення та технології адаптації.
- Поняття технології.
- Технологізація, умови технологізації.
- Принципи соціальних технологій.
- Вплив впровадження соціальних технологій на розвиток суспільства.
- Сутнісно-змістовні аспекти соціальних технологій. Особливості соціальних технологій.
- Класифікація основних видів соціальних технологій.
- Функції соціальних технологій.
- Парадокс наукоємності.
- Аналіз ефективності соціальних технологій.
- Методологічні принципи соціально-технологічної діяльності.
- Умови виникнення соціальних технологій.
- Соціально-технологічна політика.
- Соціальна політика держави.
- Науково-технічна політика.
- Особливості соціально-технологічної політики.

- Наукові основи соціально-технологічної діяльності.
- Причини соціальних змін. Суб'єкти соціальних змін.
- Постмодерністський підхід до соціальних технологій. Взаємообумовленість типу технологій та типу суспільства.
- Технології соціальної модернізації.
- Фактори оновлення суспільних систем.
- Суспільні системи нового та новітнього часу.
- Способи оновлення суспільних систем: революційний, еволюційних та реформістський шлях. Класифікація соціальних систем.
- Основні категорії соціально-проектувальної діяльності: модель, проект, конструкція, проектування, конструювання.
- Види соціальних проектів. Способи проектування.
- Суб'єктивний підхід до проектування.
- Структурно-функціональне моделювання.
- Просторове, часове, інституціональне, організаційне проектування. Компоненти соціальної технології Л.Грейнера.
- Позитивні та негативні тенденції розвитку технологій соціального проектування.
- Орієнтований та мережний граф. Види мережних моделей.
- Правила побудови мережних моделей соціальних технологій. Види операціональних систем.
- Інновація у соціотехнологічній діяльності.
- Інноваційних характер соціально-технологічної діяльності.
- Функції нововведень.
- Інновації у соціальних технологіях.
- Перевірка соціальних технологій на ефективність. Негативні наслідки впровадження нових соціальних форм.
- Задачі перевірки інновацій на ефективність. Методи мисленевого моделювання та експериментування.
- Методи натурного соціального експериментування.
- Методи прогнозування. Технологічні основи перевірки соціальних інновацій. Етапи перевірки інновацій.
- Аналітичні задачі моніторингу.

Підготувала доцент кафедри теорії
та методики практичної психології

Мельничук Ірина Валентинівна